

مطالعه ژنوتیپ‌های بومی انبه در بلوچستان

لطیفی‌خواه، ابراهیم^۱، علی وزوایی^۲ و علی عبادی^۳

۱ مرکز تحقیقات کشاورزی بلوچستان و ۲ گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی

دانشگاه تهران

به منظور بررسی تنوع ژنتیکی دانه‌های انبه در برخی از نقاط استان سیستان و بلوچستان و یافتن ژنوتیپ‌های برتر و در آینده انتخاب ارقام، مناطق چابهار و کهپر از مراکز مهم تولید انبه این استان انتخاب شدند. در این تحقیق ۳۸ صفت مورفولوژیکی و فیزیوشیمیایی نمونه‌های برگ و میوه برای ۳۲ اصله درخت گزینش شده، مورد ارزیابی قرار گرفتند. آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی انجام شد.

بررسی ویژگی‌های صفات نشان داد که صفات وزن میوه، وزن هسته، درصد قند کل و درصد اسیدیته بالاترین تنوع فنوتیپی را دارند. کمترین تنوع نیز مربوط به صفات pH آب میوه و ضریب شکست بود. نتایج تجزیه واریانس نشان داد که ژنوتیپ‌های چابهار و کهپر در صفات کمی در سطح احتمال ۱٪ اختلاف معنی‌داری دارند. نتایج همبستگی ساده صفات نیز نشان داد که در ژنوتیپ‌های کهپر همبستگی مثبت و بسیار معنی‌داری بین وزن میوه با صفات طول، عرض و ضخامت میوه وجود دارد در حالیکه در ژنوتیپ‌های چابهار همبستگی وزن میوه با صفات طول، عرض و ضخامت میوه مثبت ولی معنی‌دار نبود. اما از آنجائیکه همبستگی مثبتی بین صفات میوه و هسته وجود داشت، تولید میوه‌های بزرگتر با هسته‌های کوچکتر در برنامه اصلاحی دشوار می‌باشد اما با داشتن میوه‌های بزرگتر نسبت گوشت به هسته افزایش می‌یابد. تجزیه خوشه‌ای با استفاده از روش اتصال متوسط بر اساس تمام صفات کمی در هر منطقه، چهار زیر کلاستر را نمایان ساخت. همچنین تجزیه خوشه‌ای با استفاده از روش فوق و بر اساس ۱۲ صفت کمی اندازه‌گیری شد برای ژنوتیپ‌های هر دو منطقه یا هم، چهار زیر کلاستر را ارائه نمود. در نهایت ژنوتیپ‌های هر منطقه بر اساس چد

صفت مهم میوه و هسته طبقه‌بندی و امتیازگذاری گردیدند که از منطقه چابهار دو ژنوتیپ برتر و از منطقه کهیر تنها یک ژنوتیپ برتر معرفی شد.